

Таинственото друштво БЊВГ

(Excerpt in Macedonian)

Translated by: Sonja Dolžan

Contact of the translator: sonja.dolzan@gmail.com

ОД МОСТ ВО ВОДА...

Школото е голема мака. Посебно ако до крајот на наставата нè двојат уште две недели, ако надвор свети сонцето и ако твојата учителка секој ден триста дваесет и три милиони пати кажува дека идната година, во четврто одделение, сè ќе биде поинаку. Дека градивото ќе биде потешко, дека ќе треба повеќе да се трудиш и дека сиот живот ќе ти зависи од тие оценки. Ама каков живот, те молам! Надвор нестрпливо чекаат летото, и сонцето, и играта, кому му е гајле за животот. Чрт, инаку, сака да оди на школо, сака да игра со соучениците, сака да трча по училишното игралиште. Само седење во клупата ужасно го нервира. Добро, рака на срце, ја сака математиката. Но словенечкиот е вистински кошмар, вистинско МАААЧЕЕЕЊЕЕЕЕ!!!

И во овој миг седи на часот по словенечки, повторуваат од, во и на. Абе, можеби и немаше да биде толку ужасно здодевно мајка му тоа одамна да ме му го објаснила, и не само објаснила, да не му објаснуваше секој ден со примери: валканите гаќи ги ставаш ВО кошницата за алишта, чистите гаќи ги земаш ОД шифонерот, чинијата ја ставаш НА масата, кошничето за леб го земаш ОД кујнскиот пулт и НА лебот си мачкаш мармалад, ОД чешелот собираш влакна и ги фрлаш ВО веце шолјата, и така натаму во безнадежна бесконечност.

Истото се случува сега на часот по словенечки: од училиште, на училиште, на планина, од планина, само здодевни примери! Зошто, да кажеме, учителките по словенечки не употребуваат примери, како што се: змејот од својата пештера летна на покривот, од покривот на Змејски мост, од муцката плукаше оган врз минувачите, кои, плашејќи се за животот, од мостот скокаа во Љубљаница. Да речеме.

Помина веќе цела недела од посетата на змејот и Чрт секоја вечер собираше храброст да погледне низ прозорецот. Секоја вечер беше полесно да се стане од креветот, да се отиде до прозорецот и да се убеди дека таму повторно го чека – ништо. Мислам, ништо од змејот. Вчера воопшто веќе не му чукаше срцето, ниту од страв ниту од возбуда. Само

стана, погледна низ прозорецот и накај покривот и бидејќи не забележа ништо сомнително, легна назад во креветот и мирно заспа. Змејот веќе го немаше. Можеби воопшто никогаш и го немало. Можеби во саботата само му се присторило, можеби дури за сето тоа само сонувал. Имаше право старчето со бастунот и со сламената шапка со розови пластични цветчиња и подобро е да почекаш малку. Чрт, инаку, секој ден ги испитуваше тлото и кејот, надевајќи се дека, на крајот на краиштата, сепак ќе најде некаква трага. Но од трагата немаше ни трага.

„Ало? Чрт?“

Леле, триста печени шарки и јалова смрека, е, сега го најде! Имено, учителката. Сакаше нешто од него, очигледно нешто го прашала, но Чрт не ја слушаше веќе во последните дваесет минути, ако не и повеќе, немаше поим што сака од него.

„Хм, да, тоа е, како ли беше, сакам да кажам, хм, да, како ли беше, абе, всушност, да, всушност, да, хм...“

„Чрт, иако, можеби, имаш чувство дека знаеш сè, тоа не е така.“

Ете, ја оплескав, помисли Чрт. Ова навистина не ми требаше. Кој сега ќе го слуша и ова? Точно знаеше што следува. Нешто за тоа дека мора да се труди, дека без мака нема наука, дека тој што лета високо, ниско паѓа, потоа веројатно и дека е бадијала по онадење да се каеш и во тој стил. Најдобро мигновено да ја прекине лавината од тие мудрости.

„Госпоѓо учителке, навистина се извинувам, имате право, не ве слушав, се замислив и навистина ми е жал. Дали можете, ве молам, да ми го повторите прашањето? А понатаму ќе се трудам да не ми се повтори.“

„Добро, добро, Чрт, во ред е. Те прашав дали можеш да кажеш два примера во врска со зборот книга. Имено, во врска со зборот книга можеме да употребиме како НА и ОД, така и ВО и ОД.“

Уф, овој пат добро помина. Ова едноставна финта еднаш му ја кажа татко: на учителката убаво да ѝ каже дека се изинува и дека тоа нема да се повтори, дека згрешил, и така да го заузда поројот. И, ете, досега таа финта секогаш помогнала. Навистина е голем цар татко му!

„Чашата со вода ја ставив НА книгата, а потоа ја зедев ОД книгата. ВО книгата прочитав расказ за змејот, ОД книгата препишав две реченици во тетратката.“

„Е, тоа се мошне интересни примери, мошне добри, Чрт.“

Машки глас: „Ти бара цвет?“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Да.“

Машки глас: „Јас знае каде цвет.“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Молам?“

Машки глас: „ЈАС ЗНАЕ КАДЕ ЦВЕТ.“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Извинете, не разбирам.“

Машки глас: „Јас знае каде цвет. Знае каде. Знае кој има цвет.“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Знаете? Навистина знаете? Кој сте вие? Кој е таму?“

Машки глас (остро): „Ти сака доби цвет?“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Дали сакам да го добијам цветот? Се разбира дека сакам да го добијам цветот.“

Машки глас: „Ти мене пари, јас тебе цвет.“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Кој сте вие?“

Машки глас: „Ти мене пари, јас тебе цвет.“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Каде сте?“

Машки глас: „Ти интересен?“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Мислите дали ме интересира?“

Машки глас (нестрпливо): „Ти интересен?“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Да, да, сум.“

Машки глас: „Ти чекаш. Ти пошта. Имаш пари. Имаш еври.“

Господин Ерасмус Стефанус Дракофилус: „Кој сте вие? Дали можам да имам доверба во вас? Не знам—“

Сега треба да му оставиме малку време да смисли заклетва.

Малку време...

Уште малку време...

Уште малкуцка време...

„Ха! Ја имам! Ја имам!“ извикува Мај. Иза притоа незабележливо ги превртува очите, а Вид и Чрт со внимание го слушаат.

„Ние сме четворица, нели. Исто како за бришкула, нели, за карти. Во бришкула има четири бои: пехар, сабја, пари и бастун. И ние сме четири бои. Јас би предлагал нашата

заклетва да биде: заклетва на четири бои. И потоа мора секој од нас да избере една боја и на таа боја да се заколне дека на никого нема да му каже за картата. И потоа сите ги имаме тие четири бои нацртани на раката. Така предлагам.“

„Заклетва на четири бои! Воу, навистина е добро,“ за чудо, забележува Иза. Па дури и малку со гордост ги погледнува Чрт и Вид, демек, е, овој тука е мојот брат близнак. И на Чрт и на Вид замислата им звучи повеќе од сјајно. Заклетва на четири бои.

Чрт веднаш кажува: Зелена. Не знам зошто си ја избрал зелената бидејќи тоа не е негова најомилена боја. Можеби, сосема можно, дека ја избрал зелената бидејќи тоа е бојата на змејот.

Вид сака жолта, Иза портокалова, а Мај сина.

Никаква боичка нема при рака, затоа Чрт се стрчува до дома по четири фломастера.

Во меѓувреме преостанатите думаат каква да биде заклетвата.

Вид предлага: „Се колнам дека нема да ја издадам картата.“

Мај: „Не, не. Тоа е малку глупаво.“

Иза: „Според мене, треба да кажеме: на четирите бои се колнам.“

Вид: „Да, на четирите бои се колнам дека никогаш...“

Иза: „...и во никое време...“

Мај: „Никогаш и во никое време значи едно те исто.“

Иза: „Да, но така е понагласено.“

Вид: „Да, да, мислам дека така се слуша по-, како да кажам, така, вистински, се слуша повистински.“

Мај: „Океј. Никогаш и во никое време...иако грозодејствено би ме мачеле...“

Иза: „Грозодејствено не е никаков збор.“

Мај: „Абе, е. Сега го измислив.“

Иза: „Абе, дај. Ако си го измислил ти, тогаш сигурно не е збор.“

Вид: „А мене ми е кул. Иако грозодејствено би ме мачеле. Да, мислам, кул.“

Иза, „Ајде, океј.“

Мај: „...нема да ја издадам тајната на картата.“

„Еј, Ч, добив една фина идеја, навистина финичка идеја.“

Притоа Иза ги превртува очите кон небото, сосема исто како пред малку убавецот Петер, синот на госпоѓица Јулија. Чрт и Вид малку се збунуваат, Чрт многу би сакал на Вид да му каже за змејот и обајцата сè уште се под впечатокот на доверливиот разговор.

Мај е нестрплив: „Ч, В, дали ме слушате вие?“

Иза објаснува: „Денеска, по часовите, си врежа во главата дека ќе ве вика В и Ч. И сега сте В и Ч. Јас сум И.“

„Абе, јасно им е, зарем мораш нонстоп да глумиш мајка? Е, мојата фина идеја. Мислам дека ни треба име. Малку думав и потоа стигнав до идејата. Ја искинав хартијата на дванаесет парчиња, знаете, бидејќи сите букви од нашите имиња заедно бројат дванаесет и ги напишав на ливчињата буквите од нашите имиња и ги измешав. И знаете што добив? Мај застанува и значајно ги погледнува.

Вид: „Што си добил?“

Мај: „Нешто неверојатно, ви викам!“

Чрт: „Да?“

Мај: „Слушајте го ова – ЗМИЈА ТРЧИ В АД!“

Вид: „Што?“

Мај: „Змија трчи в ад! Ако ги измешаш буквите од нашите имиња, ќе добиеш змија трчи в ад! Зарем не е неповторливо?“

Чрт: „Ммммда.“

Вид: „Змија трчи в ад?“

Мај: „Зарем не е супер? Ч? В? Сфаќате?“

Ч и В не рипаат во воздух од одушевување, воопшто не му одговараат. Но затоа И е многу поприсебна и почнува да се смее на цел глас.

„Абе, ти навистина си откачен. Змија трчи в ад? Па какво е тоа име, ептен е без врска. А што е воопшто тоа змија трчи в ад? Та змијата, како прво, воопшто и не трча.“

Мај е видливо разочаран. „Ама да, знам, но така добро звучи. Потоа има и друга варијанта – ад трчи в змија. Ама тоа е многу бљак, мислам ич не е смешно. Можеме да бидеме и тврди зајмачи. Или пак дртави чмајзи, но змија трчи в ад е сигурно најдобрата можност.“

„Мене тоа ми се чини малку предолго за име,“ конечно се јавува Вид.

„Да, и мене,“ му потвдува Чрт. „По мое, името треба да биде кратко. Како ПГЦ, тајно друштво ПГЦ, или тупаница како црвена тупаница.“

„Да, секако дека размислував, но од Ч, В, М и И не добиваш ништо паметно, мислам, тупаница е фино, но што ќе бидеме ние – чвим? Мвич? Чивм? Не, не, ќе дојдам до нешто паметно.

Но да, ни треба име, тоа е добра идеја,“ се согласува Чрт.

„Ама што добра, тоа е најкул идеја, мене ми е, знаеш, змија трчи в ад, мислам, мене ми е змија трчи в ад баш мега име. Малку фул долго е навистина, ама, мислам, единствено тоа, ете.“ Вид продолжува да размислува за името со нова бриљантна идеја: „Хм, а што да не бидеме тајно друштво ЗТВА? Змија трчи в ад е з-т-в-а, нели? З – змија, Т – трчи, В А – ад. Би можеле да бидеме тајно друштво ЗТВА и ќе имаме супер кул кратко име и плус никој на светот не би можел да врзе што значи!“

Потоа неколку мига сите четворица молчеа. Можеби на преостанатите тројца таа идеја им се чинеше неприфатливо погрешна или, пак, можеби токму обратното. Можеби преостанатите тројца во тие неколку мига тишина размислуваа дека тоа е, всушност, одлично сјајна идеја и дека навистина би можеле така да се викаат.

„Тајно друштво ЗТВА,“ повторува Чрт. „Навистина би можеле да бидеме тоа.“

„И мене страшно ми се допаѓа,“ одеднаш рече Иза. „Јас само малку би го исправила за да не биде исто како во онаа книга, јас порадо би кажала Скришно друштво ЗТВА.“

„Хја, да, во ред, нека биде така. Иако јас сè уште мислам дека морам да најдам нешто повеќе поаметно,“ додава Мај.

Иза веднаш го исправа: „Поаметно.“

Мај: „Што?“

Иза: „Поаметно, се вика поаметно, не повеќе поаметно. Напред не ставаш повеќе. Значи, можеш да кажеш...“

Иза очигледно ќе продолжише, но Мај грубо ја прекинува: „Да, мамо.“

Значи, малку поцрвен од вообичаено, Чрт седнува на масичето во оној лавиринт што секогаш му се чини над сè забавен, а овој пат не го ни забележува. Гледа во буквите и ги брои. Утврдува дека има 41. И потоа утврдува дека највисокиот број во колоните е исто така 41.

И потоа – еурека!

Покрај секоја буква во латинската реченица пишува број, по ред од 1 до 41. И потоа ги препишува буквите покрај броевите во колоните и потоа доаѓа лута учителката Марија

– само тие четворицата уште останале во лавиринтот Етно АзбукаЖ – ќе треба да се вратат на училиштето.

На патот до училиштето четворицата ги гледаат овие букви:

odinacarotiosifplostadotdesnoodgradskatakukiaecel

Ливчето патува од еден до друг и пак назад. Што би требало да значи ова?

„Знам!“ одеднаш извикува – се разбира, никој друг туку Мај.

„Оди на царот Јосиф плоштадот десно од градската куќа е цел!!!“

„Како?“ се заблеа Вид.

Мај: „Види IOSIF E JOSIF. Потоа PLOSTADOT е ПЛОШТАДОТ, KUKIA е КУЌА. Наместо ј-то има и, наместо ш-то има с.“

Чрт: „Вистина. Воу, Мај, браво, фаца си, браво! Сега гледам – ДЕСНО – ОД – ГРАДСКАТА – КУЌА – Е – ЦЕЛ. Браво!, Еве, го имаме, го имаме!“

Вид: „Колку кул, Мај, ти си цар, победивме!“

Иза: „А каде е Плоштадот на цар Јосиф?“

Вид: На картата! Таму, каде што е денес...Мартин Крпан со кобилчето. Што ли беше, мислам, таму, да бе, театар.“

Чрт: „И до него е жичарницата. Да. Едноставно еден плоштад. Ама, да, таму.“

Иза: „А што е градската куќа?“

На тоа прашање не знаат да одговорат ниту нашите двајца честити Љубљанчани. Среќа што се во училиштето и што е отворена компјутерската училница. Иза седнува на компјутерот и на интернет веднаш наоѓа одговори – Плоштадот на цар Јосиф денес е Креков плоштад.

Чрт: „Да бе, вистина, Креков плоштад, тоа бил еден Крек, еден писател или нешто такво, ми кажа мајка ми.“

А градската куќа е зградата во која денес е Шентјаковски театар –

Вид: „Да, тоа, да. Шентјаковски театар, знаев дека таму има еден театар.“

– и Куклен театар Љубљана. И Мартин Крпан со кобилчето.

Вид: „Нели реков, Мартин Крпан со кобилчето?“

А десно од Градската куќа има жичарница.